

Uwagi Fundacji Wiedzieć Więcej do projektu ustawy o jawności życia publicznego (dalej o.j.ż.p.)

Wniosek ogólny

Wyłączenie z projektu ustawy części dotyczącej informacji publicznej i wprowadzenie ewentualnych zmian do istniejącej ustawy o dostępie do informacji publicznej z uwagi na bogactwo dotychczasowego orzecznictwa w tej materii.

Uzasadnienie

Uwaga 1
Określenie w art 10 ust 1 pkt 1 formatu udostępnianych informacji w BIP.
Uzasadnienie
Dokumenty wytwarzane przez administrację i udostępnianie w BIP powinny mieć format pozwalający na ich odczyt przez osoby niewidome przy użyciu specjalnego oprogramowania. Umieszczanie ich skanów, co jest działaniem nagminnym na poziomie JST, np. tylko dlatego, że zawierają pieczętkę urzędnika, nie tylko uniemożliwia ich odczyt czy też przeszukanie ich treści przez zainteresowane osoby, ale również nakłada na podmiot niepotrzebne obciążenia w postaci ewentualnej późniejszej anonimizacji dokumentów.

Uwaga 2
W art. 11 ust. 3 poszerzyć katalog obowiązkowych udostępnień w bip poprzez zmianę kropki i dopisania „ chyba że wniosek, o którym mowa w art 16 określa właśnie taki sposób jej udostępnienia. ”
(...)3. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 2 i 3, obowiązane są do udostępniania w BIP informacji publicznych, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5. Podmioty, o których mowa w zdaniu pierwszym, mogą udostępniać w BIP również inne informacje publiczne, chyba że wniosek, o którym mowa w art 16 określa właśnie taki sposób jej udostępnienia.
Uzasadnienie
Projekt o.j.ż.p. wychodząc naprzód jawności życia publicznego, powinien uwzględniać rozwój technologiczny (co zresztą w części zmienianych przepisów czyni). Obecnie standardem jest posiadanie skanerów tak samo jak coraz częstszym są wewnętrzne systemy elektronicznego obiegu dokumentów. Tym samym przeważająca większość dokumentów wytwarzanych przez np. administrację istnieje w postaci cyfrowej, a zatem nic nie stoi na przeszkodzie aby zamieścić je w tej postaci w BIP. Wprowadzenie tego rozwiązania umożliwi: 1. wykonanie przez urzędnika jednorazowej pracy 2. natychmiastowe i wielokrotne udostępnianie informacji w postaci linku
Funkcjonujący obecnie zapis ogranicza udostępnianie informacji w BIP, nawet jeżeli organ uwzględnił postulaty wnoszącego ale później się z niego wycofał. (wyrok II SAB/Op 59/16) (...)Zważywszy, że w rozpoznawanej sprawie skarżąca Fundacja domagała się udostępnienia informacji poprzez opublikowanie jej w Biuletynie Informacji Publicznej, co do zasady zgodzić należy się ze stanowiskiem organu, że żądanie odnośnie miejsca publikacji wnioskowanych informacji na stronie BIP nie jest wiążące, gdyż według art. 8 ust. 3 ustawy, obligatoryjnemu udostępnieniu na stronach Biuletynu Informacji Publicznej podlegają informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1-3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5 ustawy. Informacje publiczne żądane przez Fundację nie mieszczą się natomiast w zakresie przedmiotowym objętym powyższym

obowiązkiem ogłaszania. Stosownie jednak do treści art. 8 ust. 3 zdanie drugie ustawy, podmioty obowiązane do udostępniania informacji publicznej mogą udostępniać w Biuletynie Informacji Publicznej również inne informacje publiczne. Jak wynika z wyjaśnień skarżącej, w wyniku podjętych przez nią wcześniej działań, na stronie BIP Urzędu Miasta Kędzierzyna-Koźła utworzone zostały zakładki dotyczące remontów i inwestycji gminnych, zaś organ nie negował możliwości udostępnienia informacji we wnioskowany sposób.(...)

Uwaga 3

W jaki sposób interpretować zapisy art. 17 ust 2 pkt 1 i 2? Czy oznaczają umożliwienie wnioskującemu skorzystanie z komputera w siedzibie podmiotu zobowiązanego, koparki, skanera i jego skrzynki pocztowej w celu przesłania informacji na swój adres mailowy? Czy też mają umożliwić swoim pracownikom wykonanie powyższych czynności w celu jej udostępnienia przy użyciu poczty elektronicznej, systemu ePUAP? W pierwszym przypadku widzę poważny problem w umożliwieniu przyblokowania prac urzędu np. poprzez nadzór nad osobą korzystającą z udostępnionego sprzętu. W drugim byłoby to spełnienie oczekiwań poszerzenia zapisów art. 11 w celu np. zeskanowania dokumentu będącego w posiadaniu podmiotu i przesłania go stronie wnioskującej.

Uwaga 4

Czy przekształcenie informacji czyli zeskanowanie o którym mowa w art 20 ust 1 będzie odpłatne? Według jakich zasad? I jak go rozumieć w kontekście art. 17 ust. 2 pkt. 2, skoro wg niego podmiot jest zobowiązany do przesyłania plików? Uzależnianie udostępnienia informacji w zależności od majątności wnioskującego – bo do tego sprowadza się ten zapis – jest niekonstytucyjna ponieważ dostęp do informacji z założenia jest bezpłatny. Wnioskujący o informację powinien mieć zarówno prawo jak i możliwość zawnioskowania o taką formę udostępnienia informacji, która nie generowałaby kosztów (wspomniane wyżej zapisy art. 11) Co więcej, podmiot udostępniający informację ma możliwość wyegzekwowania opłaty na podstawie ustawy o egzekucji w administracji publicznej, w przypadku której opłata jest ściągana od wnioskującego, a który zawsze może odwołać się od takiej decyzji.

Uwaga 5

Zapis art. 21 ust. 2 jest niezgodny z konstytucją. Nie można w ten sposób ograniczać dostępu do informacji publicznej. Jako, że w projekcie nie ma określonej definicji „uporczywości”, na dobrą sprawę może dochodzić do nadużyć ze strony podmiotu zobowiązanego pozwalając mu na dowolną interpretację. W końcu „uporczywością” może być:

1. więcej niż jeden wniosek, w każdym przypadku, skierowany do podmiotu zobowiązanego
2. więcej niż jeden wniosek składany przez tę samą osobę, składane tego samego dnia lub w przeciągu tygodnia/miesiąca
3. jeden wniosek, w efekcie którego dojdzie do udostępnienia dużej ilości dokumentów
4. jeden wniosek wymagający np. przeprowadzenia anonimizacji

Decyzje odmawiające udzielenia informacji, odwoływania od niej, interpretacja zapisu przez sądy administracyjne spowoduje wielomiesięczną lub wieloletnią blokadę udostępnienia informacji. W przypadku likwidacji ustawy o dostępie do informacji publicznej i włączenia jej w o.j.ż.p. ustabilizowanie orzecznictwa na poziomie NSA zajmie od 2 do 4 lat.

Uwaga 6

Co w przypadku nagrywania obrad o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt. 2 rady sołectkiej i osiedlami miejskimi, w których korzysta się z możliwości utworzenia struktury podobnej do

sołectw na podstawie art 37 ust 1 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym? Czy mają zostać wyłączone z tego obowiązku?

Uwaga 7

Ustawa prawo prasowe w art. 3a mówi o tym, że (...)W zakresie prawa dostępu prasy do informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198).(...). Rozdział 12 o.j.ż.p. nie uwzględnia zmiany przepisów prawa prasowego, tym samym wyłącza dziennikarzy poza obręb podmiotów mogących uzyskać informację publiczną. Powyższe uwagi (1-5) dotyczą również prasy a ta, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej. (art 1 ustawy prawo prasowe)

Uwaga 8

W art. 29 ust. 2 – kropkę zastąpić przecinkiem i dodać „**organizacji pozarządowymi oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 o pożytku publicznym i o wolontariacie.**”

2. W przypadku prac nad projektem uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego zgłoszenia dokonuje się jeżeli zainteresowanie pracami nad projektem dotyczy lobbingu zawodowego, **organizacji pozarządowymi oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 o pożytku publicznym i o wolontariacie.**

W art. 29 ust. 6 pkt. 1 – średnik zastąpić przecinkiem i dodać „**chyba że dotyczy prac nad projektem, o którym mowa w art 29 ust 2.**”

1) podmiot zaangażowany zainteresowany pracami nad projektem, w przypadku gdy działa on w formie stowarzyszenia, fundacji, organizacji pracodawców lub innej organizacji społecznej lub zawodowej, w tym organizacji pożytku publicznego załącza zestawienie podmiotów finansujących działalność statutową podmiotu zaangażowanego zainteresowanego pracami nad projektem, o którym mowa w ust. 1, zawierające nazwę (firmę) podmiotu finansującego i jego numer NIP lub imię i nazwisko osoby fizycznej, jeżeli nie prowadzi ona działalności gospodarczej, **chyba że dotyczy prac nad projektem, o którym mowa w art 29 ust 2.**

Uzasadnienie

Dlaczego z działalności lobbingowej na poziomie samorządu mają być wyłączone podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego. W końcu kto jak kto, ale to doświadczone organizacje pozarządowe, ich pracownicy i wolontariusze wiedzą jak należałoby zmienić istniejące i obowiązujące prawo aby np. polepszyć pomoc kierowana do osób znajdujących się pod ich kuratelą.

Co prawda, obecnie zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt. 3 oraz 4 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie, konsultuje się akty normatywne z organizacjami pozarządowymi, podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 oraz radami działalności pożytku publicznego, jednak dzieje się to na poziomie konsultowania istniejącego projektu – jeżeli jest konsultowany. Natomiast powyższe podmioty nie mają możliwości najmniejszego wpływu na założenia tkwiące u podstaw projektu, a które można by zmienić na podstawie argumentów, rekomendacji wynikających z prowadzonej przez nie ewaluacji.

W przypadku działalności lobbingowej na poziomie lokalnym niewskazane jest aby organizacje wykazywały zestawienia, o których mowa w art. 29 ust. 6 i 7 z uwagi na obecnie niemal zerową aktywność i zaangażowanie podmiotów III sektora w temacie podejmowania lokalnych inicjatyw uchwałodawczych a nawet ich konsultowania.

Wprowadzenie powyższych zapisów mogłoby wywołać pozytywne skutki w tworzeniu prawa na poziomie lokalnym.

Uwaga 9

Co to jest „kwota wpłat” art. 29 ust. 7? Chyba powinna być suma wpłat?